

Становище

по конкурс за професор в област на висше образование 1., Педагогически науки, п. н.

1.3. Педагогика на обучението по... (методика на обучението по български език),

обнародван в ДВ бр. 24/ 21.03.2025 г.

за нуждите на катедра „Социални и фармацевтични дейности“

на Медицински колеж, Медицински университет – Плевен

с кандидат доц. Теодора Димитрова Вълова, д. п. н.,

Изготвил становището:

Доц. д-р Елена Славчева Савова,

п. н. 1.3 Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по немски език)

СУ „Св. Климент Охридски“

Кандидатката в настоящия конкурс, доц. Теодора Димитрова Вълова, д. п. н., е магистър на три университета, съответно в специалностите „Начална училищна педагогика“, преподаване на английски език в начален етап на средното общообразователно училище и „Българска филология – трансгранична българистика“. През 1999 г. придобива образователната и научна степен „Доктор“ по методика на обучението по български език и литература (шифър 05. 07. 03.), а през 2024 г. придобива научната степен „Доктор на науките“ в професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по български език). Академичните длъжности (асистент, главен асистент, доцент), заемани от нея през годините на професионалния ѝ път, показват преподавателска и научноизследователска дейност в сферата на българския език и литературата, методиката на езиковото обучение, педагогиката и професионалната подготовка на учителите. Наред с това доц. Вълова израства и като управленски и организационен кадър като заместник-директор на Педагогически колеж – Плевен (към ВТУ „Кирил и Методий“), координатор към БАН на Регионален академичен център – Плевен и като ръководител на катедра „Социални и фармацевтични дейности“ към

Медицински колеж на МУ – Плевен. Тези кратки биографични данни показват пълно съответствие на образованието и професионалния опит на кандидатката с профила на академичната длъжност, свързана с настоящия конкурс.

Документацията, представена от доц. Вълва за участие в конкурса, удостоверява количествено изпълнение и дори надхвърляне на минималните национални изисквания на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане, както и на изискванията на МУ – Плевен, за заемане на длъжността „Професор“ в п. н. 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по български език).

За участие в конкурса са представени 33 научни публикации, от които 1 монография (хабилитационен труд), 1 публикувана книга на базата на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“, 1 публикувано университетско учебно пособие, 1 студия и общо 27 статии и доклади. 10 от статиите и докладите са в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus/ Web of Science). Според официална справка е налична публикация в сп. „Педагогика“ в Web of Science с импакт-фактор Q4 IF₂₀₂₂ 0.3. Останалите статии и доклади са публикувани в нереферирани научни списания и сборници с научно рецензиране, 11 от които са включени в референтния списък на НАЦИД.

Хабилитационният труд под формата на монография „Чуждоезиковото образование в обучението по медицина. Смисъл и значение в комуникацията“, издаден през 2025 г. от Издателски комплекс на МУ – Плевен, е посветен на медицинската комуникация (с фокус върху диадата „лекар – пациент“) – значима научно-приложна сфера, в която се установяват сравнително малко публикации в България (за разлика, например, от изследванията по темата в немскоезичните държави). Трудът се вписва в контекста на интердисциплинарната област „медицинска хуманитаристика“, като използва социологически и философски концепции, теоретични постановки и терминологичен апарат от теориите за комуникацията, от функционалната и приложната лингвистика, културологията, лингводидактологията и литературната дидактология. Приносът на монографията се състои в оригиналното преплитане и претворяване на избрани постановки и в създаването на авторска концепция за многоезична и межкултурна медицинска комуникативна компетентност, както и на „педагогически модел за обучението

по български език на студенти по медицина от други държави“ за повишаване на „ефективността и качеството на професионалното общуване в клиничната практика“ (стр. 135). Особено ценно научно и приложно постижение представлява операционализирането на многокомпонентния – и усложнен поради професионалната специфика – конструкт „медицинска комуникативна компетентност“ - за целите на академичното езиково обучение. Разработените в неговите рамки етически и поведенчески принципи, афективни нагласи и комуникативни умения са поставени в пряка връзка с конкретно учебно съдържание и дидактически инструментариуми. Друг съществен принос представлява интегрирането в споменатия педагогически модел на работата с художествени текстове „с цел оптимизиране на комуникативните стратегии за хуманно общуване с болния“ (стр. 165). Това постижение представлява стъпка напред по отношение на общите идеи за „диалога между медицината и художествената литература“ (стр. 139). То надгражда и концепциите в съвременната литературна лингводидактология за прилагането на художествените текстове в чуждоезиковото обучение, като открива, обосновава и операционализира част от естетическия и дидактически потенциал на литературните творби за целите на една конкретна научна, образователна и професионална област, каквато е медицината. Определени стилистични похвати, езикови средства, теми и послания в конкретни, много сполучливо подбрани литературни творби, са обвързани с афективни нагласи, с комуникативни и с тясно специализирани компетентности и дейности, необходими на бъдещите медици (включително в условия на межкултурно общуване). Тази взаимовръзка е претворена и представена в „Модулна система за формиране на професионална комуникативна компетентност“, (стр. 172) и в конструиран по утвърдени правила, но обогатен съгласно конкретните учебни цели, трикомпонентен модел за работа с текст (стр. 174). Цялостната концепция е представена много прегледно и подробно, апробирана е успешно в учебна среда и е приложима и в други ситуации на специализираното езиково обучение.

Използването на художествени текстове с цел развиване на комуникативната компетентност у студентите по медицина е тема, която бележи съществена част от лингводидактологичната дейност на доц. Теодора Вълва. Тя стои в основата на дисертационния труд за придобиване на научната степен „доктор на науките“ – „Художествените текстове в обучението по български език за медици“ (Плевен, 2024 г.).

Намира и конкретен израз в методическото пособие „Литературни текстове в чуждоезиковото обучение по медицина“ (Плевен, 2025 г.), което дава много добра опора за съдържателна и интерпретативна работа с текстовете, показва възможности за интегрирането им в езиковото обучение и дава идеи за езикови, езиково-стилистични и комуникативни упражнения и задачи.

Методически принос в литературната дидактология представляват самият подбор, както и литературните и дидактически анализи на конкретните литературни творби, използвани в посочените публикации. В бъдещи разработки с художествени текстове биха могли да бъдат включени и повече и по-разнообразни интерактивни и творческо-продуктивни дейности в третия етап от трикомпонентния модел за работа с текст.

Останалите публикации – статии и 1 студия, задълбочават и разширяват лингводидактологическата проблематика, очертана в настоящото становище. Някои от тях са посветени на анализа на грешките или професионалното образование на учителите. Особено внимание заслужават статиите, които отразяват практически опит и научно познание във връзка с дигитализацията и проектната дейност в образованието.

Качествата на представените публикации дават основание да се приемат научните, научно-приложни и научно-методически приноси, посочени в съответната авторска справка от документацията по настоящия конкурс.

Показател за научната активност на кандидатката е и нейното участие в 48 научни форуми, от които 2 международни, включително в организационните комитети или като рецензент на сборниците с материали от конференции. Научното ѝ влияние се удостоверява от представените за конкурса цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране (18), както и в нереферирани списания с научно рецензиране (4).

Документацията по настоящия конкурс удостоверява и необходимата учебно-преподавателска дейност, свързана с провеждането на практически курсове по български език като чужд, с лекционни курсове по педагогика и социална педагогика, както и с разработване на тяхното съдържание, методика, учебни средства и средства за контрол и оценка. Справката показва много активна учебна, организационна, логистична и проектна работа със студенти, както и ръководство на двама докторанти, единият от които е отчислен с право на защита. Налице е и необходимата преподавателска заетост. Участието

на доц. Вълва в 1 национален и 3 международни научни или образователни проекта е още едно доказателство за нейната академична активност и продуктивност.

Доц. Теодора Вълва, д. п. н., реализира задълбочена научна, преподавателска и ръководна академична дейност, съобразена с европейските и българските образователни стандарти и с най-новите тенденции в теорията и практиката. Тази дейност е белязана от многопосочност на изследователските търсения и от непрестанен стремеж към иновативност и оригинален принос в благородната мисия за академично изграждане на умения с тясно професионална и същевременно с дълбоко хуманна и обществена значимост.

Представените количествени показатели и научни и професионални качества на доц. Теодора Димитрова Вълва, д. п. н. ми дават основание да подкрепя нейната кандидатура за придобиване на академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 1., Педагогически науки, п. н. 1.3. Педагогика на обучението по... (методика на обучението по български език).

София, 06. 06. 2025 г.

На основание чл. 59 от ЗЗЛД

Доц. д-р Елена Савова

Academic Review

in the competition for the academic position of Professor in the field of Higher Education 1.

Pedagogical Sciences, Professional Field 1.3. Pedagogy of Teaching... (Methodology of

Teaching the Bulgarian Language),

announced in State Gazette No. 24 / 21.03.2025,

for the needs of the Department of Social and Pharmaceutical Activities

at the Medical College, Medical University – Pleven

Candidate: Assoc. Prof. Teodora Dimitrova Valova, Doctor of Pedagogical Sciences

Prepared by: Assoc. Prof. Dr. Elena Slavcheva Savova

Professional Field 1.3. Pedagogy of Teaching... (Methodology of Teaching the German

Language)

St. Kliment Ohridski University of Sofia

The candidate in the current competition, **Assoc. Prof. Teodora Dimitrova Valova, D.Sc.**, holds master's degrees from three universities, in the following fields: *Primary School Pedagogy*, *Teaching English at the Primary Level of General Education*, and *Bulgarian Philology – Cross-Border Bulgarian Studies*. In 1999, she obtained the degree of *Doctor* in the methodology of teaching Bulgarian language and literature (code 05.07.03), and in 2024 was awarded the academic degree of *Doctor of Sciences* in professional field 1.3 *Pedagogy of Education in...* (Methodology of Teaching the Bulgarian Language). The academic positions she has held over the years — Assistant, Chief Assistant, and Associate Professor — reflect her sustained teaching and research activity in the fields of Bulgarian language and literature, language teaching methodology, pedagogy, and teacher training. In addition to her academic work, Assoc. Prof. Valova has also matured as an administrative and organisational leader: she has served as Deputy Director of the Pedagogical College – Pleven (under the auspices of the St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo), as Regional Academic Centre Coordinator in Pleven for the Bulgarian Academy of Sciences, and as Head of the Department of Social and Pharmaceutical Activities at the Medical College of the Pleven Medical University. These brief biographical notes demonstrate the full alignment of the candidate's educational background and professional experience with the profile of the academic position subject of the present competition.

The documentation submitted by Assoc. Prof. Valova for participation in the competition demonstrates compliance with—and even exceeds—the minimum national requirements set forth by the Development of Academic Staff in the Republic of Bulgaria Act (DASRBA) and its implementing regulations, as well as the requirements of the Pleven Medical University for the position of *Professor* in professional field 1.3 *Pedagogy of Education in...* (Methodology of Teaching the Bulgarian Language).

The candidate has submitted 33 scholarly publications have been submitted for her participation in the competition, including: 1 monograph (habilitation thesis), 1 published book based on the dissertation for the award of her Doctoral degree, 1 published university textbook, 1 study, and a total of 27 articles and conference papers. Ten of the articles and papers have been published in academic journals indexed and referenced in globally recognised scientific databases (Scopus/Web of Science). According to an official inquiry, one of these is published in the *Pedagogy* journal indexed in Web of Science with an impact factor of Q4 IF2022 0.3. The remaining articles and papers have been published in non-indexed academic journals and peer-reviewed conference proceedings, 11 of which are included in the reference list of the National Centre for Information and Documentation (NACID).

The habilitation thesis in the form of a monograph titled *Foreign Language Education in Medical Training: Meaning and Significance in Communication*, published in 2025 by the Publishing Complex of the Pleven Medical University, is dedicated to medical communication (with a focus on the doctor–patient dyad)—a significant applied research area with relatively few publications in Bulgaria (unlike the wealth of studies on the topic in German-speaking countries, for example). The work is situated within the interdisciplinary field of *Medical Humanities*, drawing on sociological and philosophical concepts, theoretical frameworks, and terminology from communication theories, functional and applied linguistics, cultural studies, linguodidactics, and literary didactics. The contribution of the monograph lies in its original synthesis and reworking of selected frameworks and in the development of an authorial concept for multilingual and intercultural medical communicative competence, as well as a *pedagogical model for teaching Bulgarian language to international medical students*, aimed at improving *the effectiveness and quality of professional communication in clinical practice* (p. 135). A particularly valuable scientific and practical achievement is the operationalization of the complex, multi-component construct of medical communicative competence—rendered all the

more intricate by the specifics of the profession—for the purposes of academic language education. The ethical and behavioural principles, affective attitudes, and communicative skills developed within this framework are directly linked to specific learning content and didactic tools. Another significant contribution is the integration of literary texts into the aforementioned pedagogical model *with the aim of optimizing communicative strategies for humane interaction with patients* (p. 165). This achievement represents a step forward in relation to the general ideas regarding the *dialogue between medicine and literature* (p. 139). It also builds upon the concepts in contemporary literary linguodidactics regarding the use of literary texts in foreign language instruction by identifying, justifying, and operationalizing part of their aesthetic and didactic potential for the purposes of a specific scientific, educational, and professional domain—namely, medicine. Certain stylistic devices, linguistic features, themes, and messages in carefully selected literary works are linked to affective attitudes, communicative, and narrowly specialized competencies and activities required by future medical professionals (including in intercultural communication settings). This interrelation is further developed and presented in a *Modular System for the Formation of Professional Communicative Competence* (p. 172), as well as in a three-component model for working with text, constructed according to established rules but enriched to meet specific educational objectives (p. 174). The overall concept is presented clearly and thoroughly, has been successfully piloted in an educational setting, and is applicable in other contexts of specialized language instruction.

The use of literary texts with the aim of developing communicative competence in medical students constitutes a significant part of Assoc. Prof. Teodora Valova's work in the field of linguistic didactics. This theme stands at the core of her doctoral dissertation for the degree of Doctor of Sciences, titled *Literary Texts in the Teaching of Bulgarian Language for Medical Students* (Pleven, 2024). It also finds concrete expression in the methodological manual *Literary Texts in Foreign Language Medical Education* (Pleven, 2025), which offers a solid foundation for content-based and interpretive work with literary texts, demonstrates how these can be integrated into language instruction, and provides ideas for language, stylistic, and communicative exercises and tasks.

A methodological contribution to literary didactics lies in both the selection of texts and the literary and didactic analyses of the specific works used in the cited publications. Future

work in this area could benefit from incorporating more diverse interactive and creative-productive activities during the third phase of the three-component model for text work.

The remaining publications—articles and one in-depth study—further develop and expand the linguodidactic issues outlined in the current review. Some of them focus on error analysis or on the professional education of teachers. Particularly noteworthy are the articles reflecting practical experience and scholarly insight regarding digitalization and project-based learning in education.

The quality of the submitted publications supports the acceptance of the scientific, applied, and methodological contributions listed in the author's report submitted with the application documentation for this competition.

Another indicator of the candidate's academic activity is her participation in 48 scholarly forums, including 2 international ones, with involvement in organizational committees and as a reviewer for conference proceedings. Her academic influence is further demonstrated by the citations submitted for this competition—18 in monographs and peer-reviewed collective volumes, and 4 in non-refereed peer-reviewed journals.

The documentation also attests to the required teaching activity, including the delivery of practical courses in Bulgarian as a foreign language, lecture courses in pedagogy and social pedagogy, and the development of their content, methodology, teaching aids, and assessment tools. The report reflects highly active teaching, organizational, logistical, and project work with students, as well as the supervision of two doctoral students, one of whom has been discharged with the right to defend. The required teaching load is also fulfilled. Associate Professor Valova's participation in one national and three international research or educational projects further affirms her academic engagement and productivity.

Assoc. Prof. Teodora Valova, PhD (Doctor of Pedagogical Sciences) has conducted in-depth scholarly, teaching, and academic leadership activities that are fully aligned with both European and Bulgarian educational standards, as well as with the latest trends in theory and practice. Her work is distinguished by the breadth of her research pursuits, a consistent drive for innovation, and original contributions to the noble mission of developing professional skills that are both highly specialized and of deep humanistic and societal significance.

The presented quantitative indicators, alongside the scientific, professional, and pedagogical merits of Assoc. Prof. Teodora Dimitrova Valova, PhD, provide full grounds for

supporting her candidacy for the academic position of *Professor* in the field of higher education
1. Pedagogical Sciences, professional field 1.3. Pedagogy of Education in... (Methodology of
teaching the Bulgarian language).

Sofia, 06. 06. 2025

На основание чл. 59 от ЗЗЛД

Assoc. Prof. Elena Savova